

**Oponentský posudek diplomové práce Terezy Zichové, ateliér kresby, Akademie výtvarných umění v Praze, školní rok 2019-2020, vedoucí pedagog Akad. mal. Jiří Petrbok**

Cyklus šesti obrazů, které Tereza Zichová předkládá jako diplomovou práci, lze právem označit jako dovršení její dosavadní tvorby. Můžeme je vnímat jako formální sumarizaci Terezina příznačného tvůrčího postupu konfrontující věcnou skutečnost a surreální, možná i ironizující snovost. Můžeme je však také vnímat jako „vnitřní“ sumarizaci ve smyslu cíleného ponoru do vlastního dětství a dospívání. Předložené obrazy vytváří koncepční celek, jehož samotná formátová monumentalita odpovídá závažnosti, s níž se Tereza do tohoto cyklu pustila.

Jádrem Terezina diplomového projektu je jakýsi „poutnický návrat“ zpět do prostředí, které ji zásadně formovalo. Vzájemné prolínání dětských vzpomínek a námětů ze snů se zde nejeví jako příliš nepřírozené spojení, když si uvědomíme, že dělicí čára mezi realitou a představivostí bývá zejména u raných dětských zážitků velmi pružná.

Tereziny výjevy se skládají jako plastická „duševní koláž“, která je vizuálně poutavá a slouží jako imaginární schránka reflexí nejdůvěrnějších vjemů. Jsou výsledkem pracného procesu kompozičního i myšlenkového třibení na papíře. Výslednému obrazu předchází značná řada skic a stále propracovanějších kreseb, které podle mě nejsou jen přípravným materiálem, ale další neméně významným rozměrem Terezina projevu. Pokud Tereza mříí, jak si sama vytyčila, „ke zdroji“, tak v těchto komorních pracích spatřujeme prvotní dotyk, prvotní vizuální zhmotnění zdrojových impulzů. Neklidnou energii hledání a konkretizování v nich bezpečně poznáváme. I když je přirozenou touhou prezentujícího se umělce ukázat jen definitivní vyústění celého tvůrčího procesu, u Terezy je zmíněné kreslířské zázemí natolik silné, že si zaslouží své stálé a rovnocenné místo vedle konečných obrazů. V této souvislosti zde jistě stojí za zmínku, jak Tereza vzniklé kompozice vyzkoušela i jako litografie, čímž došlo k podnětnému mezioborovému dialogu. Zde vidím jednu další její možnou tvůrčí cestu do budoucna.

Dalším krokem v tomto procesu, a tím nejriskantnějším, je přenášení, převádění doslova i obrazně dokreslených výjevů na velké plátno. To, co funguje kompaktně, propojeně, souvisle v komornějším měřítku nemusí takto fungovat ve velkém. Může se ztratit původní semknutost, ona jasná, ale křehká „jiskra“ původního odůvodnění. Obrazová stavba se může rozklížit a ztratit svou přirozenou proporčnost, svoji vnitřní dynamiku. V tomto klíčovém ohledu si myslím, že zde Tereza sváděla stále úspěšnější boj. Jako účinný nástroj jí v této „nástrahové rovině“ slouží výrazně uplatňovaný ornament, sloužící jako pojítka mezi jednotlivými motivy a prostorovými plány i jako aktivní vizuální prvek spoluutvářející psychické ladění daného obrazu. Je především vidět, jak se od ne zcela přesvědčivě zvládnutého prvního obrazu *Poseidon* postupně vyrovnává lépe s náročným zadáním, jak se výrazově stále více „zabydluje“ ve velké ploše a jak si obrazový prostor více osvojuje. Ostatně je vidět z Tereziných prací na

větších plátnech z posledních tří let, že tyto diplomové formáty nejsou pro ni až takový „skok do neznáma“.

Tereza pojala teoretickou část své diplomové práce stručně a jasně. Není tam nic, co by nepatřilo k jejímu osobnímu názorovému jádru. Ani u Jungových archetypů se nedopouští pokusu o odtažitě filosofování, získané poznatky naopak vztahuje k vlastním potřebám a postojům.

Z jednoho úhlu pohledu lze diplomový cyklus obrazů Terezy Zichové považovat jako neopakovatelný počín, jako velkorysou a hlavně soběstačnou kolekci, symbolicky uzavírající životní kapitolu akademického studia. Z jiného úhlu pohledu lze předložený obrazový cyklus vnímat nikoliv jako shrnující, jednotící, syntetizující „tečku“, ale naopak jako vývojový práh, na kterém snaha o tvůrčí kompilování či syntézu vedla k stále hlubšímu zaostření na vlastní prapodstatu. Cesta imaginativního reflektování vnějšího světa se u Terezy tak – alespoň zatím – zcela odklání směrem dovnitř, k soustavnému zkoumání základů osobní identity na pozadí rodinného zázemí a iracionální symboliky podvědomí. Tím si Tereza plně otevírá myšlenkovou polohu, která pro ni může být takřka celoživotním inspiračním zdrojem. Je už jen na její vlastní soudnosti, jak s tímto tématem bude zacházet dále. „Zlatá žíla“ se totiž pro mnoho umělců v minulosti stala zlatou klecí.

Doporučuji práci Terezy Zichové k obhajobě s navrženou známkou „jedna“.

Richard Drury